

Sygn. akt V CSK 582/12

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej -
- Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego [...] przeciwko W. S. i in. ,
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 października 2013 r.,
skargi kasacyjnej strony powodowej
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 20 lipca 2012 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie oraz postanowienie
Sądu Okręgowego w C. z dnia 16 kwietnia 2012 r. ,
w punkcie 2 (drugim) , oraz przekazuje
sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania
i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej - Wojewódzki Szpital
Specjalistyczny wytoczył w postępowaniu karnym powództwo cywilne o

odszkodowanie m.in. przeciwko [...]. Wobec tego, że w toku postępowania karnego oskarżeni ci zmarli, postępowanie karne wobec nich zostało umorzone, zaś powództwo cywilne pozostawione bez rozpoznania, o czym orzeczono wyrokiem z dnia 6 czerwca 2011 r.

W dniu 29 czerwca 2011 r. powód wniósł o przekazanie pozwu sądowi cywilnemu.

Sąd Okręgowy w C. postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2012 r. odrzucił pozew przekazany przez sąd karny uznając, że śmierć oskarżonych w toku postępowania karnego wyklucza możliwość zawieszenia postępowania cywilnego na podstawie art. 174 k.p.c. i wezwania do udziału w sprawie ich następców prawnych.

Ocenę tę podzielił Sąd Apelacyjny, oddalając, postanowieniem z dnia 20 lipca 2012 r., zażalenie wniesione przez powoda. W ocenie tego Sądu, zgłoszenie po śmierci obojga pozwanych wniosku o przekazanie pozwu do postępowania cywilnego oznacza, że pozew dotyczył osób, które nie miały zdolności sądowej i wobec których powód nie mógł z tej przyczyny podejmować czynności procesowych, co uzasadniało odrzucenie pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.

Powód zaskarżył powyższe postanowienie skargą kasacyjną, w której, zarzucając naruszenie art. 70 k.p.k. oraz art. 199 § 1 pkt 3 i art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., wniósł o uchylenie postanowień Sądów obu instancji i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W razie śmierci oskarżonego w toku postępowania karnego postępowanie to umarza się (art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.), w konsekwencji nie dochodzi do rozstrzygnięcia o winie, a wniesione przeciwko niemu powództwo cywilne sąd karny pozostawia bez rozpoznania (art. 67 § 1 k.p.k.). W takiej sytuacji powód może dochodzić swego roszczenia w postępowaniu cywilnym wytaczając ponownie powództwo, albo wnosząc o przekazanie pozwu przez sąd karny sądowi właściwemu do rozpoznania spraw cywilnych. Jeżeli taki wniosek złoży w terminie 30 dni od pozostawienia powództwa cywilnego bez rozpoznania, za dzień

zgłoszenia roszczenia uważa się dzień wniesienia pozwu w postępowaniu karnym (art. 67 § 2 k.p.k.). Przepisy kodeksu postępowania karnego nie zawierają zakazu zgłoszenia wniosku, o jakim mowa w art. 67 § 2, po śmierci oskarżonego. Zgodnie z art. 70 k.p.k., w kwestiach dotyczących powództwa cywilnego, a nie unormowanych przez przepisy kodeksu postępowania karnego, stosuje się odpowiednio przepisy obowiązujące w postępowaniu cywilnym. W postępowaniu karnym nie może mieć zastosowania art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., dotyczący obligatoryjnego zawieszenia postępowania cywilnego w razie śmierci strony, co nie oznacza, wbrew ocenie Sądu Apelacyjnego, niemożności zastosowania tego przepisu przez sąd cywilny po przekazaniu pozwu przez sąd karny. W razie bowiem zachowania terminu określonego w art. 67 § 2 k.p.k., skutki wniesienia pozwu powstają z dniem wniesienia powództwa adhezyjnego i nie niweczy ich późniejsza śmierć pozwanego w toku postępowania karnego. Wadliwa jest zatem ocena, że zgłoszenie wniosku o przekazanie sprawy sądowi cywilnemu po śmierci oskarżonego oznacza brak zdolności sądowej, uzasadniający odrzucenie pozwu. Przed sądem cywilnym postępowanie może się dalej toczyć z udziałem następców prawnych pierwotnie pozwanego. Należy wobec powyższego uznać, że nie ma podstaw do odrzucenia pozwu, jeżeli w postępowaniu karnym sąd pozostawił powództwo cywilne bez rozpoznania wobec umorzenia tego postępowania z uwagi na śmierć oskarżonego, a powód w terminie określonym w art. 67 § 2 k.p.k. wniósł o przekazanie sprawy do rozpoznania przez sąd cywilny.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c.

jw